

JUSTIITSMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 1650-o

Tallinnas 28. veebruaril 2017.a.

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon, koosseisus Priit Lello (eesistuja), Edith Sassian ja Margus Tähepõld vaatas kirjalikus menetluses läbi Merial (29, avenue Tony Garnier, F-69007 LYON, FR) kaebuse kaubamärgi BROADLINE (rahvusvahelise registreeringu nr 1144402) registreerimisest keeldumise otsuse tühistamiseks.

Kaebus on võetud tööstusomandi apellatsioonikomisjoni (edaspidi apellatsioonikomisjon) menetlusse nr 1650 all. Eelmenetlejaks määrati Priit Lello.

Kaebuse esitajat esindab patendivolinik Raivo Koitel, Patendi- & Kaubamärgibüroo KOITEL OÜ.

I Asjaolud ja menetluse käik

Patendiameti 12.10.2015 otsusega nr 7/R201300116 keelduti kaubamärgiseaduse (edaspidi KaMS) § 9 lg 1 p 2 alusel kaubamärgi BROADLINE registreerimisest klassis 5 nimetatud järgmiste kaupade suhtes:

Preparation for broad spectrum parasite treatment for cats (tõlge: laia spektriga parasiitide vastane preparaat kassidele).

Kaebaja põhiseisukohad

Kaebaja seisukoht on, et tegemist on tehisliku ja otsese tähenduseta sõna-kombinatsiooniga, millel on kaubamärgina registreerimiseks piisav eristusvõime spetsiifiliste klassi 5 kaupade osas. Patendiamet on oma käsitluses tükeldanud terviktähise „Broadline“ kaheks eraldi osaks „broad“ ja „line“ ja leidnud, et ingliskeelsete sõnade „broad+line“ kokkupanek moodustab kokku Eesti tarbija jaoks otseselt mõistetava tähenduse „lai tootesari“. Kaebaja vaidleb sellele vastu. Kaebaja märgib, et sõnamärgi kontrollimisel on oluline, et selle tähendus (kui see on olemas) seostuks tähise kui terviku tähendusega, mitte selle koostisosade võimalike tähendustega eraldi võetuna (vt 8.6.2005 otsus kohtuasjas T-315/03 Rockbass, punkt 56). Lisaks nagu on ka märgitud Euroopa Kohtu lahendis C-251/95 Sabel, siis tarbija seisukohast on ka oluline, et keskmine tarbija tajub tavaliselt kaubamärki tervikuna ja ei analüüsi tema erinevaid detaile. Seega tarbija ei vaevu kaubamärgitaotleja kaubamärgi eristusvõimele hinnangu andmisel seda mõttes osadeks jagama, vaid tugineb tähise üldmuljele, milleks käesoleval juhul on terviktähis „Broadline“.

Patendiamet märgib oma otsuses, et tähise „broadline“ osas on tegemist korrektselt moodustatud ingliskeelse sõnaühendiga ning et sõnad „broad“ ja „line“ ei ole sõnakombinatsioonis „broadline“ ebatavaliselt ühendatud. Selle tõenduseks on Patendiamet esitanud 30.01.2014 seisukoha lisad 3-9, mis on välismaiste (USA-põhiste) veebilehtede väljatrükid. Samuti on Patendiamet tähise „broadline“ taju hindamisel leidnud, et Eesti tarbija oskab piisavalt hästi inglise keelt, et mõista ingliskeelsetest sõnadest tekkivat tähendust. Kaebaja märgib, et sõnaühendist „broadline“ ühene arusaamine selliselt, et tegemist

oleks „lai tootevalik“ tähenduses mõistega, mis on kergesti arusaadav keskmisele Eesti tarbijale, ei ole kuidagi tuletatav Patendiameti kirja 30.01.2014 lisadest ega ka muudest Patendiameti argumentidest ja nendega kaasnevatest lisadest. Euroopa Kohus on leidnud, et isegi ka kahest kirjeldavast sõnast koosneva kaubamärgi registreerimine on võimalik, kui tähiste kombinatsioon moodustab kokku uue sekundaarse tähendusega tähise või, et selline kombinatsioon ei ole tavapärane kaitstavate kaupade osas.

Esiteks on kõikides Patendiameti poolt toodud näidetes kasutusel kahest teineteisest eraldatud sõnad „broad“ ja „line“ e nendest Patendiameti 30.01.2014 kirja lisadest ei nähtu, et kasutusel oleks korrektnete terviksõnauhend „broadline“. Lisaks vajab Patendiameti toodud näidetes sõnadest „broad“ ja „line“ tuletatav tähendus „lai tootesari“ alati mingisuguse täiendi lisamist (nt broad line of products, equipment, devices jne). Samuti, nagu nähtub Patendiameti 3.07.2014 kirja ja kaebaja 11.02.2015 kirja lisast 1 lisast 10, on „tootesarja“ tähenduses kasutusel hoopis ingliskeelne sõna „product line“.

Teiseks märgib Patendiamet, et Eesti tarbija on hea inglise keele oskusega. Kaebaja arvates tuleb aga eristada n.ö traditsioonilist inglise keelt ja ameerika inglise keelt, mis on aegade jooksul n.ö mugandunud. Eestis õpetatakse koolides seda n.ö traditsioonilist inglise keelt. Selline eristamine on vajalik, kuna Patendiamet tõenditest nähtub eranditult, et kõik „broad“-viited on pärit ameerika inglise keele keeleruumist (kõige otsesemalt on see nähtav 3.07.2014 kirja lisast 10 – kasutusel peamiselt USA-s (mainly US); 30.01.2014 lisa 3 käsitleb ettevõtet, mis asub Alabamas, USA-s; lisa 4 märgib, et viidatud ettevõtte tegutseb Põhja-Ameerikas; lisa 5 märgib, et mainitud ettevõtte tooted vastavad Föderaalsetele Informatsioonitöötlemise standardile (USA); lisa 6 märgib asukohana Las Vegast, USA ja veebilehe aadressina Kanadat, mis on keeleliselt USA-ga samas ameerika inglise keeleruumis; lisa 7 märgib asukohana Philadelphiat, USA; lisa 8 näitab veebiaadressi osana Ohiot, ühte USA osariiki; lisa 9 näitab tutvustatava firma aadressiks Clevelandi, Ohio osariiki USA-s). See on oluline, kuna selles kahes keeleruumis kasutatakse tihtipeale sama tähenduse edastamisel erinevaid sõnu. Ameerikas on kasutusel „broad“ (Broadway), Euroopas „wide“, „long“ (sarnaselt ka „wide/long range of products“). Keeleline erinevus n.ö traditsioonilise ja ameerika inglise keele vahel tuleb ilmekalt esile Patendiameti 30.01.2014 kirja lisast 1 milles on toodud näide kaugushüppe osas – ameerika inglise keeles on selleks „broad jump“, meie teame seda aga kui „long jump“. Leiame, et „broad“ ei ole keskmise Eesti tarbija jaoks, kes on oma inglise keele oskuse omandanud n.ö traditsioonilise inglise keele baasil, teadolev ega levinud sõna, mille tähendust keskmine tarbija võiks teada. Järelikult keskmine Eesti tarbija ei saa sõnast „broad“ kerge vaevaga üheselt aru kui „lai“, kuna see ei ole selliselt kasutusel n.ö traditsioonilises inglise keeleruumis. Et sõnu „broad“ ja „line“ on USA-põhistes veebilehtedel kasutatud, ei tähenda iseenesest, et keskmine Eesti tarbija mõistab kerge vaevaga nende sõnade ja ka nende tervikkombinatsiooni tähendust selliselt nagu Patendiamet seda näeb. Patendiameti seisukohtades esitatud arutlus sõnast arusaamiseks nõuab tarbijalt esmalt sõna „broadline“ jaotamist detailideks ning sõna „broad“ eristamist ning seejärel selle eestikeelse tähenduse tuletamist ameerika inglise keelest. Leiame, et keskmise Eesti tarbija jaoks ei ole siin tegemist teadaoleva ega levinud sõnaga, mis võiks aidata tarbijal mingeid assotsiatsioone seoses kaupadega. Seoste loomist ei saa pidada tõenäoliseks eesti keelt rääkivatelt tarbijatelt olenemata asjaolust, et Eestis osatakse n.ö traditsioonilist inglise keelt üle keskmise taseme. Vähetõenäoline, et Eesti keskmine tarbija, kes puutub kokku kaubamärgiga „Broadline“, hakkab analüüsima sõna tähendust Patendiameti otsuses esitatud keerulise ja ameerika inglise keelel põhineva arutlusega sarnasel viisil. Lisaks ei ole Patendiamet esitanud ühtegi tõendit, mis kinnitaks üldse sõna „broadline“ kasutamist keskmise Eesti tarbija seas.

Lisaks on Patendiamet leidnud ingliskeelsele sõnale „line“ vaste keelevara.ee keskkonnas märkides, et see tähistab „tootesarja“ (Patendiameti 30.01.2014 kirja lisa 2). Juhime tähelepanu, et tarbija seisukohast tähise „line“ mõistmine kui „tootesari“ eeldab mingi selgitava eessõna või konteksti olemasolu (seetõttu saame ka siin rääkida teatud ulatuses fantaasia rakendamisest). Näiteks on Patendiameti kirja lisa 2 toodud ka tähendused nagu sõiduliin, raudteeliin, tootmisliin jms. Tarbija saab nende sõna „line“ vastava spetsiifilise tähenduse teada kasutades selleks lisasõna (abivahendit) või teades konteksti, nt shipline, busline, production line jms. Niisamuti saab tuletada ka termini „tootesari“ e. lisades sõna „product+line“. Kokkuvõttes, leiab kaebaja, et Patendiameti esitatud välismaiste tõendite põhjal ei ole alust arvata, et tarbija mõistab ilma lisaselgitusega, et sõnaga „broadline“ peetakse silmas „laia tootevalikut“ ja et asjakohane avalikkus seda nähes ka selliselt mõistab.

Samuti tuleb kaubamärgi eristusvõime hindamisel silmas pidada registreerimiseks esitatud kaubamärgi kaupu, mille suhtes kaubamärki soovitakse registreerida. Käesoleval juhul on tegemist väga spetsiifilise, retsepti alusel (vt kaebaja 24.07.15 kirja lisa 9) väljastatava veterinaarravimiga, täpsemalt ravimiga, millel on lai parasiitidevastane ravispektrum.

Patendiamet on sisustanud tähist „broadline“ kui laia valikut ravimeid sisaldav tootesari, leides, et tarbijad võivad põhjendatult arvata, et selle tähisega tähistatakse vastava tootja ravimite tootesarja ning, et kaubamärgi kaupade loetelus märgitud kauba puhul on tegemist ühe ravimiga selle tootja ravimite sarjast. Patendiamet on esitanud ravimite tootesarjade osas oma 08.12.2014 kirja lisad 1-3. Samuti märkis Patendiamet, et tähis „broadline“ võib tähistatavate kaupadega seoses tähendada ka laia toimespektriga ravimite tootesarja, mis toimib erinevatele bakteritele. Patendiamet on siinjuures tõmmanud võrdusmärgi tähiste „broad spectrum“ ja „broad line“ vahele, mis kaebaja hinnangul ei ole õige. Kaubamärgi nimetuse esimene osa „broad“ on tuletatud selle spetsiifilisest kaubast e. „broad spectrum ...“. Kaubamärgi teine pool „line“ on seotud juba ka varasema kaebaja sama valdkonna tooteseeria kaubamärgiga „Frontline“ (EE26055, vt lisad 7-8). Järelikult on „Broadline“ kaubamärgi puhul tegemist kunstlikult moodustatud sõnakombinatsiooniga, mis nagu väga paljude ravimikaubamärkide puhul omab teatud kaudset seost selle ravieesmärgi või toimeainega, mitte aga ei ole eristusvõimetu tähis, nagu seda näeb Patendiamet.

Patendiamet leiab, et taotleja ei ole tähist „broadline“ ise sekundaarse tähenduse saamiseks tervikuna kokku tõlkinud. Selleks pole ka otsest vajadust, sest sellistel otsese tähenduseta sõnakombinatsioonidel puudub ühene ja lihtne tõlge. Piisab kui nad eeldavad tarbijalt nende võimaliku tähenduse arusaamiseks täiendavat fantaasiat (nt UltraPlus või Manpower) või, et selline kombinatsioon ei ole tavapärane kaitstavate kaupade osas (tegemist on spetsiifilise terminiga, mis omab kaudset seost kaitstavate kaupadega nagu nt „Manpower“ tööjõuteenuste osas).

TOAK leidis lahendis 1530-o, et ravimite kohta teabe leidmisel tuleb arvesse võtta elanikkonna harjumusi informatsiooni kogumisel. Ennekõike saadakse ravimialast teavet siiski perearstilt, apteegist ja ravimitele lisatud tootekirjeldustelt. Veebist informatsioonil otsimisel kasutab Eesti tarbija esmalt emakeelseid veebliehti ja eestikeelseid otsingusõnu. Kindlasti ei ole alust arvata, et Eesti tarbija otsiks veterinaarravimite või ka muude ravimite osas teavet spetsiaalselt otsingusõna „lai tootesari“ alusel, mis vähendab tõenäosust tähisega „broadline“ kokkupuutumiseks. Kaebaja nõustub apellatsioonikomisjoni seisukohaga otsusest 1530-o, et ei ole tõenäoline, et keskmine Eesti tarbija otsib ravimi kohta

informatsiooni sõna „broadline“ alusel (viidatud lahendis oli selleks sõnaks „solutab“), sest keskmise Eesti tarbija jaoks on sõna tundmatu. Otsitakse konkreetset ravimit või teatud sümptomitele viitavaid ravimeid. See aga vähendab tarbijate võimalusi leida üksikasjalikke vasteid sõna „broadline“ kohta. Samuti peaks olema sõna keskmisele Eesti tarbijatele kergesti arusaadav, eriti kui sõna Eesti keeleruumis ei eksisteeri (ei eksisteeri tervikkombinatsioonina ka n.ö traditsioonilises inglise keeleruumis).

Patendiameti väide, et tähis „broadline“ osutab, et on olemas veel teisi sama tootja sama sarja ravimeid, on pelgalt spekulatsioon. Toome näite kaebaja „Broadline“ tootepakendist, mis ei anna mingisugust alust arvata, et tegemist võiks olla üldnimetusega, mis näitab, et see on üks paljudest sama sarja ravimitest (vt lisa 9). Lisadest 7 ja 8 nähtub, et kaebaja teised parasiitidevastased ravimid on tähistatud täiesti eraldi kaubamärkidega, nt „Frontline“. Patendiameti 8.12.2014 kirjas toodud viide Coldrex tootesarjale (lisa 1) ei ole asjakohane, kuna tegemist on külmetusvastase laiatarbekaubaga, mille tootesarja sisu seisneb selles, et sama toimeainega tooteid on n.ö eri maitsega ja eri suurusega pakendites. Seda analoogiat ei saa kohaldada spetsiifilistele parasiitidevastastele ravimitele, mis ei ole n.ö laiatarbekaup. Vastavate spetsiifiliste kaupade osas ei saa me rääkida tootja „tootesarjast“, kuna tegemist on retseptiravimiga, mis on ette nähtud teatud spetsiifilise vaeguse vastu. Me ei saa siinjuures eeldada, et kui n. riulilt on üks spetsiifiline tootesarja toode otsa saanud, siis võtame samast sarjast teise (nagu saab teha nt Goldrexiga). Isegi kui sama parasiidi vastu on ühel tootjal olemas mitu toodet, siis on neil erinev manustamisrežiim või toimeained ning see toode on vastavalt ka teise kaubamärgiga tähistatud – vt nt kaebaja varasem kauba-märk/ravim „Frontline“ (lisad 7-8) ning alates 2013. aastast uus kaubamärk/ravim „Broadline“ (lisad 9-10).

Seoses tähise „Broadline“ (lisa 9) tegeliku kasutamisega tuleb märkida, et seda sõna kasutatakse pakendil ravimi nimetusena/kaubamärgina. Sõna „Broadline“ kujutatakse tableti karbil küljel esiletõstetult suuremas täheformaadis (fondis) ja vormis, mis on omane kaubamärgi kasutamisele ravimipakenditel. Kirjeldatud tõendist ei nähtu, et sõna „broadline“ oleks kasutatud näiteks ravimi tootekirjelduses või tekstis tarbijale informatsiooni edastamiseks ning näitamaks, et on olemas veel teise n.ö selle sarja ravimeid. Patendiameti viide ravimile Coldrex Honey & Lemon kui asitõend, et tarbijad on harjunud nägema ravimipakenditel võõrkeelseid tähiseid ning mitte kõik nendest ei ole tarbija jaoks automaatselt kaubamärgid. Patendiamet viitab siinjuures ilmselt laiendile Honey & Lemon, mis ei ole tähise „Broadline“ puhul aga asjakohane. Esiteks kui vaatame Patendiameti 8.12.2014 kirja lisa 1, siis seal ei nähtu tootepakendilt, et neil oleks esiletõstetult kaubamärgi tähenduses kasutusel tähised Honey & Lemon. Tegemist on pelgalt kirjeldavate ja ravimi maitseomadustele viitavate sõnadega. Vaadates aga „Broadline“ tootepakendit (lisa 9), siis sellelt nähtub üheselt, et seda tähist kasutatakse tootel kaubamärgi tähenduses.

Vaadates kaebaja kodulehel toodud kirjeldust „Broadline“ ravimi kohta (lisa 10), siis seal on märgitud lk 1, et „Broadline“ on unikaalne ravim, millel on Euroopa Ravimiagentuuri heakskiit (lisa 11) ning lk 3 on Meriali enda tutvustuse osas märgitud, et nad valmistavad laialdast hulka ravimeid (inglise keeles „comprehensive range of products“, mitte aga „broad line of products“). Kokkuvõttes leiab kaebaja, et Patendiameti seisukoht, et tähisel „Broadline“ puudub kaubamärgiga tähistatavate spetsiifiliste kaupade osas eristusvõime, on alusetu.

Lisaks eristusvõimet käsitletavatele argumentidele, jääb kaebaja kindlaks ka oma teistele alternatiivsetele seisukohtadele, mis võimaldavad tähist „Broadline“ Eestis kaubamärgina registreerida. Esiteks omab tähis „Broadline“ Eestis klassi 5 kaupade osas juba õiguskaitses, kuna on registreeritud Euroopa Ühenduse kaubamärgina nr 011331717 (lisa 12 ja kaebaja 30.12.2013 ja 11.06.2014 kirjad). Tegemist on identsete tähistega ning neile rakenduvad nii Eestis kui ka OHIM-s samad absoluutsed registreerimisest keeldumise alused.

Lisaks annab varasema registreeritud kaubamärgi nr 011331717 „BROADLINE“ olemasolu tarbija seisukohast infot, et tegemist on kaebaja kaubamärgiga, mistõttu ei saa tal tekkida kahtlust, et see on registreeritav ka siseriiklikult. Viitame siinjuures TOAK lahendile 1095-o „Caramelts“, kus samuti leiti, et varasema sarnase registreeringu olemasolu välistab selle, et hiljem võiks sellele tähisele õiguskaitses andmisest samale isikule absoluutsetel alustel keelduda. Teiseks saame kaubamärgi R201300116 registreerimisel tugineda Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklile 6 quinquies lõikele A (1), mille kohaselt teistes liidu liikmesriikides tuleb iga kaubamärgi kohta, mis on nõuetekohaselt päritoluriigis registreeritud, lubada taotlust esitada ja seda tuleb kaitsta niisugusena, nagu ta on (telle quelle). Kaebaja esitas oma 11.06.2014 kirjas vastavasisulise nõude ja lisas sellele informatsiooni päritoluriigi Prantsusmaa registreeritud sõnamärgi nr. 3920806 „BROADLINE“ kohta (vt 11.06.2014 kirja lisa 2).

Lisaks on kaubamärk „Broadline“ registreeritud ülemaailmselt väga paljudes riikides, mis näitab samuti, et rahvusvaheliselt käsitletakse seda tähist eristusvõimelise tähisena registreerimiseks esitatud kaupade osas (vt siinjuures kaebaja 30.12.2013 ja 11.06.2014 kirjad koos vastavate lisadega 1 ja 1).

Kokkuvõttes leiab kaebaja, et Patendiameti keeldumise otsuses ei ole täidetud KaMS § 9 lg 1 p 2 tingimused. Tähisel „BROADLINE“ on spetsiifiliste klassi 5 kaupade osas piisav eristusvõime. Arvestades kõike ülaltoodut ja lisaks kaubamärgitaotleja poolt kaubamärgiekspertiisi käigus esiletoodut, palub kaebaja tühistada Patendiameti otsus mitte registreerida Eesti rahvusvaheline kaubamärk R201300116 „BROADLINE“ klassis 5 ning kohustada Patendiametit vastavalt KaMS § 41 lg-le 3 kaubamärgi uue ekspertiisi käigus arvestama apellatsioonikomisjoni seisukohtadega.

Patendiameti põhiseisukohad

Patendiamet vaidleb kaebusele vastu ja leiab, et kaubamärgi BROADLINE registreerimisest keeldumise otsus on seaduslik ja põhjendatud. Euroopa Kohus on kohtuasja C-136/02 P otsuse punktis 29 öelnud: „Selleks, et kaubamärk omaks eristusvõimet määruse nr 40/94 [kehtiv määrus nr 207/2009] artikli 7 lõige 1 punkti b tähenduses, peab ta suutma määratleda kaupu või teenuseid, mille registreerimist taotletakse, kui mingilt kindlalt ettevõtjalt pärinevat ja seega eristama neid teiste ettevõtjate kaupadest ja teenustest /.../“. Eristusvõime hindamisel KaMS § 9 lg 1 p 2 mõttes tuleb arvestada esiteks kaupu ja teenuseid, mille tähistamiseks kaubamärgi registreerimist taotletakse, ja teiseks tuleb hinnata registreerimiseks esitatud tähise tajumist asjassepuutuva avalikkuse poolt, kelleks on vastava kauba või teenuse keskmine tarbija, kes on piisavalt informeeritud ja mõistlikult tähelepanelik ning arukas (Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-363/99, p 34). Broad tähendab inglise keeles „lai“, „line“ tähendab inglise keeles „tootesari“ (www.keelevara.ee, Patendiameti 30.01.2014 teate lisad 1-2, Johannes Silvet Inglise-Eesti Sõnaraamat), kokku moodustub otseselt mõistetav tähendus „lai tootesari“. Sõnakombinatsiooni „broad line“ on tootesarja tähenduses kasutatud (Patendiameti 30.01.2014 teate lisad 4-8), mis kinnitab Patendiameti seisukohta sõnakombinatsiooni „broadline“ kui terviku tähenduse osas. Tegemist on sõnade „broad“ ja

„line“ ühendamisel otseselt tekkiva tähendusega, mida inglise keelt oskavad tarbijad on võimelised mõistma. Sõnade kokku või lahku kirjutamine „broad line“ või „broadline“ on ebaoluline muudatus, mis ei mõjuta tähise arusaadavust tarbijate jaoks. Eesti elanikud oskavad arvestataval tasemel inglise keelt, mida tõendavad Patendiameti 3.07.2014 teate lisad 1-5. Patendiamet on seisukohal, et tähise broadline tähendust ei saa jätta arvesse võtmata üksnes põhjusel, et tegemist ei ole eestikeelse tähisega.

Tähise broadline osas on tegemist korrektselt moodustatud ingliskeelse sõnaühendiga, sõnad broad ja line ei ole sõnakombinatsioonis broadline ebatavaliselt ühendatud. Ka Üldkohus ja Euroopa Kohus on keeldunud liitsõnadest ja sõnaühenditest, näiteks kohtuasjad C-363/99 Postkantoor, C-265/00 BIOMILD, C-191/91 P DOUBLEMINT, T-207/06 EUROPIG, T-625/11 ecoDOOR. Sõnadel broad ja line üksikuna võib olla ka teisi tähendusi, kuid see ei tähenda, et nendest moodustatud sõnakombinatsiooni broadline kui terviku tähenduse 'lai tootesari' võiks jätta arvesse võtmata. Kui vähemalt üks tähendustest on tähistatavate kaupade osas eristusvõimetu, tuleb sellega arvestada. Kohtuasjas T-145/12 tähise ECO PRO kohta, millele keelduti õiguskaitset andmast eristusvõime puudumise tõttu, punktis 34 on märgitud, et asjaolu, et sõnaühendil võib olla ka teisi tähendusi, ei tähenda, et absoluutseid õiguskaitset välistavaid asjaolusid ei tuleks rakendada.

Õiguskaitset taotletakse kaupadele preparation for broad spectrum parasite treatment for cats (laia spektriga parasiitide vastane preparaat kassidele). Eestis kasutatakse mõistet 'lai tootesari' (Patendiamet 3.07.2014 teate lisad 6-9), mida tarbijad ei käsitle kaubamärgi funktsioonis. On olemas ravimite tootesarjad, mida tõendavad Patendiameti 8.12.2014 teate lisad 1-3, ning Eesti tarbijad on sellest teadlikud. Taotleja on oma kirjavahetuse käigus märkinud, et loetelus nimetatud tootel on laia spektrumiga toime ehk tootel on lai ravispektrum, seega võib tähis broadline tähistatavate kaupadega seoses tähendada ka laia toimespektriga ravimite tootesarja (broad spectrum, taotleja 11.02.2015 kirjas esitatud viide), mis toimib mitmesugustele erinevatele bakteritele. Mõlemal juhul on tähis BROADLINE tähenduses 'lai tootesari', sisuliselt laia valikut ravimeid sisaldav tootesari või laia toimega, laia toimespektriga tootesari tervikuna kaubamärgi funktsioonis eristusvõimetu. Tarbijad võivad põhjendatult arvata, et tähisega BROADLINE tähistatakse vastava tootja ravimite tootesarja ning et rahvusvahelise registreeringu loetelus märgitud kauba puhul on tegemist ühe ravimiga selle tootja ravimite sarjast. Tootesari võib koosneda mitmetest sama otstarbega ravimitest, nt Patendiameti 8.12.2014 teate lisad 1 – COLDREX tootesari, 2 - süstitavate insuliinsuspensioonide tootesari. Seega saab olemas olla ka parasiitide vastaste ravimite lai tootesari. Tähis BROADLINE osutab, et on olemas veel teisi sama tootja sama sarja ravimeid.

Tarbijateks on veterinaarid ja loomaomanikud, kes teavad, et on olemas ravimite tootesarjad. Laia spektriga ravimitest on teadlikud veterinaarid ning ka tarbijad, kes on vastavate haigustega ning nende raviga kokku puutunud. Patendiamet leiab, et ei ole määrava tähtsusega, kas sõnakombinatsiooni broadline on kasutatud eestikeelsetel internetilehekülgedel. On oluline, et Eesti tarbijad on võimelised sõnakombinatsiooni broadline tähendusest aru saama ning seda tähendust tähistatavate kaupadega seostama, mida Patendiamet on 3.07.2014 ning 8.12.2014 teadete lisadega põhjendanud. Kui Eesti tarbijatele ei ole eristusvõimeline eestikeelne sõnakombinatsioon 'lai tootesari', ei ole põhjendatud õiguskaitse andmine samatähenduslikule ingliskeelsele sõnakombinatsioonile broadline tingimusel, et arvestatav osa Eesti tarbijatest on võimeline sellest tähendusest aru saama, mida Patendiamet on põhjendanud materjalidega tarbijate inglise keele oskuse kohta. Eeltoodu alusel ei ole tähis BROADLINE

kaubamärgi funktsioonis eristusvõimeline ning ei võimalda tarbijatel ära tunda ühe kindla ettevõtja kaupu ja eristada neid teiste ettevõtjate, kes samuti toodavad ravimite tootesarju ja laia spektriga ravimeid, samaliigilistest kaupadest. Lähtudes eeltoodust ei saa tähisele BROADLINE KaMS § 9 lg 1 p 2 alusel õiguskaitsset anda.

Kaebaja märgib, et sõnamärgi kontrollimisel on oluline, et selle tähendus seostuks tähise kui terviku tähendusega, mitte selle koostisosade võimalike tähendustega eraldi võetuna. Patendiamet märgib, et on käsitlenud tähist BROADLINE tervikuna. Patendiamet on põhjendanud, et tähis BROADLINE tähenduses 'lai tootesari', seega sisuliselt laia valikut ravimeid sisaldav tootesari või laia toimega, laia spektriga tootesari, on tervikuna eristusvõimetu.

Kaebaja märgib, et Euroopa Kohus on leidnud, et isegi ka kahest kirjeldavast sõnast koosneva kaubamärgi registreerimine on võimalik, kui tähiste kombinatsioon moodustab kokku uue sekundaarse tähendusega tähise või kui selline kombinatsioon ei ole tavapärane kaitstavate kaupade osas ning viitab otsustele T-360/00 ning C-553/08P. Patendiamet, teinud tähisele tervikuna ekspertiisi, leidis, et antud sõnakombinatsioonist ei moodustu uue sekundaarse tähendusega tähist, mis oleks tervikuna eristusvõimeline. Sõnade kasutusnäidetest võib järeldada, et tegemist pole ka ebatavaliselt ühendatud sõnade kombinatsiooniga.

Kaebaja märgib, et kõikides ameti toodud näidetes on kasutusel kaks teineteisest eraldatud sõna „broad“ ja „line“ ehk lisadest ei nähtu, et kasutusel oleks korrektne terviksõnauhend „broadline“. Lisaks vajab näidetes sõnadest „broad“ ja „line“ tuletatav tähendus „lai tootesari“ alati mingisuguse täiendi lisamist. Kaebaja lisab, et „tootesarja“ tähenduses on kasutusel hoopis sõna „product line“.

Patendiamet leiab, et sõnade kokku või lahku kirjutamine kujul broad line või broadline on ebaoluline muudatus, mis ei mõjuta tähise arusaadavust tarbijate jaoks. Antud juhul pole sõnakombinatsioon ka ebatavaliselt ühendatud, mis võimaldaks märgil toimida eristusvõimelise kaubamärgina. Üksnes sõnade kokku kirjutamine ei muuda Patendiameti hinnangul tähist BROADLINE kaubamärgiks.

Kaebaja leiab, et tuleb eristada traditsioonilist inglise keelt ja ameerika inglise keelt, mis on aja jooksul n-ö mugandunud. Kaebaja märgib, et selline eristamine on vajalik, kuna Patendiameti tõenditest nähtub, et kõik „broad“-viited on pärit ameerika inglise keele keeleruumist. Patendiamet märgib, et kuigi konkreetsed viited võivad olla ameerika inglise keele keeleruumist, ei saa sellest tulenevalt asuda seisukohale, et Eesti tarbija ei tea ingliskeelse sõna „broad“ tähendust. Patendiamet leiab, et tegemist on lihtsa ingliskeelse sõnaga, mille tähendust Eesti tarbija mõistab. Selle hindamisel, kas tähis on eristusvõimetu Eesti tarbija jaoks, ei tule ameti hinnangul lähtuda üksnes asjaolust, kust kasutamise näited täpselt pärinevad, vaid kas tähise semantiline ja sisuline tähendus on inglise keelt oskavale tarbijale arusaadav. Patendiamet märgib, et Silveti inglise-eesti sõnastikus on sõna „broad“ osas esmaseks tähenduseks märgitud just 'lai' ning seejuures pole märget justkui oleks see tähenduses 'lai' kasutusel vaid ameerika inglise keeles. Muuhulgas kasutatakse antud sõnatüve ka näiteks kujul 'broadly' (adv) tähenduses 'laialt' (Silvet, inglise-eesti sõnastik). Eeltoodust tulenevalt ei saa Patendiamet kaebajaga nõustuda, et tegemist on sõnaga, mis oleks antud tähenduses kasutusel vaid ameerika inglise keeles ning mida inglise keelt õppinud Eesti tarbija ei tea ega tunne.

Kaebaja märgib, et ameti seisukohtades esitatud arutlus sõnast arusaamiseks nõuab tarbijalt esmalt sõna „broadline“ jaotamist detailideks ja sõna „broad“ eristamist ning seejärel selle eestikeelse tähenduse tuletamist ameerika inglise keelest. Kaebaja leiab, et tegemist pole teadaoleva ega levinud sõnaga, mis võiks tarbijal tekitada mingeid assotsiatsioone seoses kaupadega.

Euroopa Kohus on kaubamärgiõiguse tõlgendamisel leidnud, et Nõukogu 21.detsembri 1988. aasta direktiivi 89/104/EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 3 lõike punktidega b ja c ei ole vastuolus see, kui liikmesriigis registreeritakse siseriikliku kaubamärgina sõna, mis on laenatud teises liikmesriigis räägitavast keelest, milles sellel puudub eristusvõime või milles see kirjeldab kaupu või teenuseid, mille jaoks registreerimist taotletakse, välja arvatud juhul, kui asjaomane avalikkus, kes asub liikmesriigis, kus registreerimist taotletakse, on võimeline selle sõna tähendusest aru saama (vt otsus nr C-423/04). Käesolevas asjas on Patendiamet esitanud materjali Eesti tarbija inglise keele oskuse kohta ning näidanud, et Eesti on Euroopa riikide hulgas inglise keele oskuselt juhtivatel positsioonidel (3.07.2014 lisad 1-5). Patendiamet pole käesoleval juhul ka keeldunud tähisele õiguskaitses andmisest tähise tavapärasuse alusel, mistõttu ei pea Patendiamet selles osas tõendeid esitama. Viide TOAKi lahendile „Solutab“, kus keelduti tavapärasuse ning eristusvõime punkti alusel, pole käesolevas asjas asjakohane.

Laia tootesarja, laia valikut kaupadest võib pakkuda mistahes kaupade osas, mida ka kinnitavad Patendiameti teadete lisades esitatud näited. Seetõttu võivad tähist BROADLINE kasutada mitmed erinevad ettevõtjad ning tarbijad, mõistes tähise tähendust, ei saa seda käsitleda ühe kindla ettevõtja kaupu identifitseeriva tähisena. Tarbijad on tõenäoliselt ka teadlikud sellest, et kaubandusvõrgus on pakendid tähistatud mh ka ingliskeelsete selgitavate tekstidega, mistõttu tarbijad ei pea ingliskeelset tähist kaubamärgiks üksnes seetõttu, et tegemist on võõrkeelse, mitte eestikeelse tähisega.

Kaebaja toob välja, et Patendiamet märkis, et tähis „broadline“ võib tähistatavate kaupadega seoses tähendada ka laia toimespektriga ravimite tootesarja, mis toimib erinevatele bakteritele. Kaebaja leiab, et amet on tõmmanud võrdusmärgi tähiste „broad spectrum“ ja „broad line“ vahele, mis kaebaja hinnangul ei ole õige. Patendiamet märgib, et sõnakombinatsioon „broadline“ omab tarbija jaoks tähendust. Nähes kauba peal eestikeelset sõna 'lai tootesari', ei taju tarbija seda kaubamärgina. Patendiameti hinnangul ei muuda antud sõnakombinatsioon inglise keeles tarbija jaoks tähist eristusvõimeliseks. Patendiamet juhindub ekspertiisis materjalist, mis on eksperdile kättesaadav ning hindab tarbija taju, võttes arvesse vastavaid kaupu/teenuseid. Kuigi kaebaja märgib, et tegemist on kunstlikult moodustatud sõnakombinatsiooniga, leidis Patendiamet, et kombinatsioonist ei moodustu tervikut, mis funktsioneeriks eristusvõimelise kaubamärgina. Tähis koosneb pelgalt kahe lihtsa ingliskeelse sõna ühendamisest, mille tähendus on eesti keelde tõlgituna arusaadav ja loogiline ega nõua eraldi mõttepingutust.

Patendiamet märkis, et tähis „broadline“ võib tähistatavate kaupadega preparation for broad spectrum parasite treatment for cats (laia spektriga parasiitide vastane preparaat kassidele) seoses tähendada ka laia toimespektriga ravimite tootesarja, mis toimib erinevatele bakteritele, kuid ka sellisel juhul on tähis BROADLINE tähenduses 'lai tootesari'. Patendiamet leidis, et veterinaarid, kelle taotleja on välja toonud kaupade sihtgrupina, on teadlikud, mida tähendavad laia spektriga ravimid ning mõistavad tähise BROADLINE osas, et tegemist on laia toimespektriga ravimite tootesarjaga. Vastavalt taotleja 11.11.2014

kirjas esitatud viitele https://en.wikipedia.org/wiki/Broad-spectrum_antibiotic on laia spektriga ravimid laiatoimelised preparaadid, mis toimivad samaaegselt mitmesugustele erinevatele bakteritele. Seda kinnitavad ka eestikeelsed materjalid, https://et.wikipedia.org/wiki/Laiatoimelised_antibiootikumid. Seega saab tähis BROADLINE selles tähenduses seostuda tähistatava kaubaga. Tegemist on seega parasiitide vastase preparaatide tootesarjaga, mis toimib mitmetele erinevatele parasiitidele. Tarbijad, kes on laia toimespektriga ravimeid ostnud ja kasutanud, on samuti võimelised sellest tähendusest aru saama. Tavatarbijad, kes ei ole ravimiliikidega aga põhjalikult tutvunud, ei käsitle tähist nii nagu veterinaarid ja tajuvad seda lihtsalt laia tootesarjana.

Kaebaja leiab, et Patendiameti väide, et tähis „broadline“ osutab, et on olemas veel teisi sama tootja sama sarja ravimeid, on pelgalt spekulatsioon ning toob näiteid kaebaja tootepakenditest. Kaebaja leiab, et Patendiameti viide Coldrex tootesarjale ei ole asjakohane, kuna tegemist on külmetusvastase laiatarbekaubaga, mille tootesarja sisu seisneb selles, et sama toimeainega tooteid on n-ö eri maitsega ja eri suurusega pakendites. Seda analoogiat ei saa kohaldada spetsiifilistele parasiitidevastastele ravimitele, mis ei ole n-ö laiatarbekaup. Tootesari võib koosneda mitmetest sama otstarbega ravimitest ning seejuures tõi Patendiamet tõesti näidetena Coldrex tootesarja ja süstivate insuliinsuspensioonide tootesarja (Patendiamet 8.12.2014 kirja lisad 1-3) ning leidis, et saab olemas olla ka parasiitide vastaste ravimite lai tootesari, mille alla käesolev toode kuulub.

Kaebaja märgib, et tähise kasutus pakendil (lisa 9) on esile tõstetult suuremas täheformaadis. Kaebaja märgib, et Patendiameti viide ravimile Coldrex Honey & Lemon kui asitõend, et tarbijad on harjunud nägema ravimipakenditel võõrkeelseid tähiseid ja mitte kõik nendest ei ole automaatselt tarbija jaoks kaubamärgid, ei ole asjakohane. Käesolevas asjas on registreerimiseks esitatud sõnaline tähis „broadline“. Patendiamet juhindub tähise hindamisel kaubamärgiseadusest ja ekspertiisipraktikast. Seega ei muuda iseenesest asjaolu, et tähis on pakendil kujutatud suuremas täheformaadis tähist eristusvõimeliseks. Patendiamet leiab ka, et kuna tarbijad on harjunud nägema ravimipakenditel võõrkeelseid tähiseid ja seega nad ei eelda, et välismaiste tootjate pakendeid tähistatakse ainult eestikeelsete sõnadega, ei saa kõik võõrkeelsed tähised tarbijaskonna jaoks toimida automaatselt kaubamärgina. Coldrex Honey & Lemon oli üks näide ja kinnitus selle kohta, et ravimipakenditel kasutatakse ingliskeelseid sõnu. Seejuures tähiseid 'Honey & Lemon' ei saagi tarbija kaubamärgina tajuda.

Kaebaja märgib, et kaebaja kodulehel on ravimi kohta märgitud, et tegemist on unikaalse ravimiga, millel on Euroopa Ravimiagentuuri heakskiit ning Meriali enda tutvustuse osas on märgitud, et nad valmistavad laialdast hulka ravimeid (inglise keeles „comprehensive range of products“, mitte aga „broad line of products“). Kuigi ravimil võib olla Euroopa Ravimiagentuuri heakskiit, peab amet tähist hindama kaubamärgiseadusest tulenevalt ning ei saa pelgalt Ravimiagentuuri heakskiidule tuginedes registreerimiseks esitatud tähist kaubamärgina registreerida. Patendiamet lisab ka, et asjaolu, et kodulehel on kasutatud väljendit „comprehensive range of products“, ei muuda kuidagi tähise „broadline“ osas ekspertiisi tulemusi ega tarbija taju sõnast arusaamisel.

Kaebaja märgib, et tähis omab Eestis õiguskaitset, kuna on registreeritud Euroopa Ühenduse kaubamärgina. Kaebaja märgib, et tuleb arvestada sellega, et tegemist ei ole nt eestikeelse terminiga, mis ei ole EL ametlikuks keeleks ja mis võiks olla põhjuseks selle tähise CTM-na registreerimisel, vaid ingliskeelse terminiga, mis on sarnaselt arusaadav ka teistes Euroopa Liidu liikmesriikides, mistõttu seda

kaubamärki ei saaks ka CTM-na registreerida. Patendiamet on teadlik, et tähis omab Eestis õiguskaitsset, kuna on registreeritud Euroopa Ühenduse kaubamärgina. Siiski ei saa sellest tulenevalt märki registreerida ja ekspertiisi tulemusi kõrvale jätta. Euroopa Kohtu praktikas kujunenud seisukohtade järgimine ei tähenda kohustust kopeerida OHIM-i poolt vastu võetud otsuseid. Patendiametil on õigus võtta vastu otsuseid iseseisvalt ja OHIM-i otsustest sõltumatult. OHIM-i otsused ega teistes asjades tehtud apellatsioonikomisjoni otsused ei ole aluseks kaubamärgi kaitse andmisele Eestis. Kuigi tegemist on inglisekeelse terminiga, ei saa sellest tulenevalt järeldada, et tegemist on Eesti tarbija jaoks arusaamatu sõnakombinatsiooniga. Patendiamet ei ole kohustatud uurima, mille poolest Eesti tarbija teiste riikide tarbijatest erineb ning millised liikmesriikidevahelised erinevused võivad tingida selle, et ühes riigis on märk registreeritav, aga teises mitte.

Kaebaja leiab, et varasema registreeritud kaubamärgi nr 011331717 „BROADLINE“ olemasolu annab tarbija seisukohast infot, et tegemist on kaebaja kaubamärgiga, mistõttu ei saa tal tekkida kahtlust, et see on registreeritav ka siseriiklikult. Patendiamet märgib, et ei saa ekspertiisi tulemusi kõrvale jätta üksnes selle tõttu, et varasemalt on märk registreeritud. KaMS §-s 9 sätestatud kaubamärgi absoluutsed keeldumisalused ei sõltu ning ei saa lähtuda Patendiameti või mõne rahvusvahelise kaubamärkide registreerimiseks pädeva asutuse otsustuspraktikast, kuna sellest ei teki isikul subjektiivseid õigusi kaubamärgi registreerimiseks (TOAK-i otsus 1130-o, 2008. a).

Kaebaja tugineb Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklile 6 quinquies lõikele A(1), mille kohaselt teistes liidu liikmesriikides tuleb iga kaubamärgi kohta, mis on nõuetekohaselt päritoluriigis registreeritud, lubada taotlust esitada ja seda tuleb kaitsta niisugusena, nagu ta on (telle quelle). Kaebaja lisab, et tähis on registreeritud ülemaailmselt väga paljudes riikides, mis näitab, et rahvusvaheliselt käsitletakse seda tähist eristusvõimelise tähisena registreerimiseks esitatud kaupade osas. Patendiamet märgib, et on ekspertiisi tulemusena leidnud, et tähis BROADLINE ei ole kaubamärgi funktsioonina eristusvõimeline ning on seda põhjendanud. Seega ei ole võimalik kaubamärgile kaitse andmine telle quelle printsiibi järgi vastavalt Pariisi konventsiooni artiklile 6 quinquies, kuna Patendiameti hinnangul puuduvad tähisel eristustunnused vastavalt Pariisi konventsiooni artikli 6 quinquies lõike B punktile 2. Seoses registreeringutega teistes riikides on Patendiamet märkinud (kaubamärgi registreerimisest keeldumise otsus p 2.9), et TOAK on otsuses nr 1280-o leidnud, et kaubamärgi registreerimine teistes riikides ei saa olla märgi Eestis registreerimise aluseks. Lähtudes eeltoodust ja tulenevalt kaubamärgiseaduse § 9 lg 1 p 2 palub Patendiamet apellatsioonikomisjonil jätta kaebus rahuldamata.

Kaebaja lõplikud seisukohad

Lõplikes seisukohtades jäi kaebaja kõikide kaebuses esitatud seisukohtade juurde.

Patendiameti lõplikud seisukohad

Patendiamet jääb samuti oma varasemalt esitatud seisukohtade juurde.

IV Apellatsioonikomisjoni seisukohad ja otsus

Apellatsioonikomisjon, analüüsinud menetlusosaliste seisukohti, hinnanud esitatud tõendeid kogumis ja vastastikusel seoses, märgib järgmist.

Taotleja ja Patendiamet vaidlevad käesolevas asjas selle üle, kas sõnaline kaubamärk BROADLINE on klassis 5 nimetatud kaupade – *preparation for broad spectrum parasite treatment for cats*“ (tõlkes: laia spektriga parasiitide vastane preparaas kassidele) – suhtes eristusvõimetu KaMS § 9 lg 1 p 2 kohaselt.

Loomadele, sh kassidele mõeldud ravimite ostjateks võivad olla nii veterinaarid kui ka loomaomanikud, seega on asjaomaseks avalikkuseks valdkonna spetsialistid ja iga keskmine tarbija, nagu on Patendiameti 12.01.2015 otsuses nr 7/R201300116 õigesti leitud (otsuse p 1).

Vastavalt KaMS §-le 3 kaubamärk on tähis, millega on võimalik eristada ühe isiku kaupa või teenust teise isiku samaliigilisest kaubast või teenusest. KaMS § 9 lg 1 p 2 kohaselt õiguskaitset ei saa tähis, millel puudub eristusvõime, kaasa arvatud üksik stiliseerimata täht, üksik stiliseerimata arv või üksik värv.

Kaubamärgi eristusvõime tähendab, et kaubamärk võimaldab määratleda kaupu või teenuseid ühelt kindlalt ettevõtjalt pärinevatena ning seega eristada neid teiste ettevõtjate kaupadest või teenustest. Sätte eesmärk on tagada lõpptarbijale või -kasutajale kaubamärgiga tähistatud kaupade või teenuste teatud päritolu, mis lubaks ilma võimaliku segiajamiseta eristada kaupu või teenuseid nendest, millel on teine päritolu. KaMS § 9 lg 1 p 2 lähtub eesmärgist hoida ära eristusvõimetu kaubamärkide registreerimine, kuna ainult eristusvõime on see, mis võimaldab kaubamärkidel täita nende peamist ülesannet, milleks on tarbijale või lõppkasutajale kaubamärgiga tähistatud kauba või teenuse päritolu tagamine, võimaldades tarbijal võimaliku segiajamiseta eristada seda kaupa või teenust teise päritoluga kaubast või teenusest, millest tuleb kaubamärgi registreerimisest keeldumisel ka lähtuda.

Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb kaubamärgi eristusvõimet hinnata esiteks lähtuvalt kaupadest või teenustest, mille jaoks tähise registreerimist taotletakse, ning teiseks lähtuvalt sellest, kuidas nende kaupade või teenuste piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelikest ja arukatest tarbijatest koosnev asjaomane avalikkus kaubamärki tajub (Euroopa Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-456/01 P ja C-457/01 P: Henkel vs. Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2004, lk I-5089, punkt 35, ja 22. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas C-25/05 P: Storck vs. Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2006, lk I-5719, punkt 25).

KaMS § 9 lg 1 p 2 sätestatud absoluutse keeldumisaluse mittekohaldamiseks piisab kaubamärgi minimaalsest eristusvõimest. Kaubamärgile BROADLINE õiguskaitse andmisel tuleb seega kontrollida, kas tähis omab vähemalt minimaalselt eristusvõimet ja saab tarbija või lõppkasutaja jaoks tagada tähistatava kauba või teenuse päritolu identiteeti.

Asja materjalidest nähtub, et taotluse objektiks olev kaubamärk BROADLINE on sõnaline tähis. Nimetatud kujul sõna eesti ega inglise keeles ei eksisteeri. Kaubamärk on moodustatud kahe ingliskeelse sõna „broad“ ja „line“ ühendamise tulemusena. Patendiamet leiab, et eesti asjaomane avalikkus tajub tähist BROADLINE eesti keeles kui „lai tootesari“, mis tuleneb kahe tähises esineva sõna tõlkest ja eesti tarbijate kõrgest inglise keele oskusest. Vaidlustatud otsuses leitakse, et kuna sõna „line“ tähendab tõlkes ühtlasi „tootesari“, siis mõistavad seda ka Eesti tarbijad.

Kõige pealt tuleb sedastada, et pooled ei vaidle selle üle, et Eesti tarbijad on üldiselt hea inglise keele oskusega. Sama leiab apellatsioonikomisjon nõustudes, et arvestatav osa Eesti keskmisest tarbijaskonnast saab aru vähemalt enamlevinudatest ingliskeelsetest sõnadest ja nende tähendusest. Samas tuleb

arvesse võtta, et inglise keel ei ole Eesti tarbijate emakeel ega alternatiivne keel riigikeelele. Teiseks, isegi keskmisest parema inglise keele oskuse puhul ei saa eeldada, et tarbija teab seetõttu kõiki erinevates sõnaraamatutes esinevaid võõrkeelseid sõnu ja nende tähendusi ning oskab neid kasutada suuliselt ja kirjalikult. Ainuüksi sõna esinemisest sõnaraamatus ei järeldu, et Eesti tarbija kõiki seal olevaid sõnu tunneb. Vastupidiselt saaks väita ennekõike vastavat keelt emakeelena rääkivate või vähemalt seda keelt igapäevaselt kasutavate tarbijate puhul, milliseid asjaolusid käesoleval juhul siiski ei esine. Võõrkeelse sõna tuntuse ja sellest arusaamise juures tuleb asjaomase toote või teenuse tarbijate üldise keeleoskuse kõrval pöörata muuhulgas tähelepanu konkreetse võõrkeelse sõna tavapärasusele ja tuntusele ning selle põhjal tekkivale tarbija tajule. Seetõttu ei saa nõustuda, et kuna Patendiameti viidatud uuringu kohaselt asuvad eestlased rahusvahelises inglise keele oskuse pingereas neljandal kohal (vt Patendiameti 3.07.2014 kirja nr 7/R201300116 kirja lisad nr 1-5), siis saab selle põhjal justkui eeldada või üldistada, et tarbijad teavad ka sõnastikes esinevaid kõiki sõnu, sealhulgas sõnasid „broad“ ja „line“ või nende abil moodustatud sõnaühendite igat tähendust.

Patendiamet on kaubamärgi registreerimisest keeldumisel tuginenud muuhulgas sõnastikele. Sõna „broad“ tähendab eesti keelde tõlgituna „lai, avar“. Tõlkeväljaanded pakuvad sõna „broad“ kohta mitmeid sõnaühendeid: „broadcast“, „broadcloth“ (vt nt Inglise-Eesti sõnaraamat koolidele, M. Rauk. Sõnastik, mis on olnud levinud Eesti koolides). Inglise seletussõnaraamatus New Webster's Dictionary of the English Language, College Edition sisaldab kümneid näiteid sõnade „broad“ ja „line“ kasutamise kohta sõnaühendites, kuid sõna „Broadline“ nende hulgas ei ole (vt sõna „broad“ kohta lk 195-196 ja sõna „line“ kohta lk 870-872, Surjeet Publications, 1989). Sama kinnitab taotleja esitatud Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language väljavõtte sõna „broad“ tähenduse ja kasutamise kohta (vt taotleja 24.07.2015 kiri ja selle lisa nr 8, lk 187).

Sõna „line“ tähendab eesti keeles „joon, kriips; nõör; (telefoni)traat; laevaliin; raudteeliin; õhuliin; rida; rivi; eriala; ootajate rida, jne (vt nt Inglise-Eesti sõnaraamat (M. Rauk), lk 191-192). Näiteks nimetatud sõnastik ei paku sõna „line“ tõlkeks „tootesari“. Patendiameti otsusest nähtub, et amet on sõna tähenduse tõlkimisel tuginenud ühele internetis Keelevara keskkonnas sisalduvale inglise-eesti sõnastikule, mille kohaselt tähendab „line“ Ameerika inglise keeles muuhulgas tootesarja (vt Patendiameti 30.01.2014 kirja nr 7/R201300116 lisa nr 2). Lisaks Patendiameti viidatud Keelevara lehel avaldatud inglise-eesti sõnastikule (mille kasutamine eeldab registreerimist ja on tasuline), on internetis kasutatavad mitmed erinevad sõnastikud, mis võimaldavad samuti selgitada, kuidas tõlgitakse sõnasid „line“, „broadline“ ja „tootesari“. Näiteks lehekülgedel <http://aare.edu.ee/dictionary.html>, <https://et.glosbe.com/en/et/>, <http://www.eki.ee/dict/ies/index.cgi> ja <http://dict.era.ee/> (koondab mitu eelnimetatut) või merriam-webster avaldatud sõnastikud ei anna sõna „line“ tõlkeks „tootesari“ või vastupidi, samuti ei ole nimetatud sõnastikes kasutatud sõnaühendit „broadline“.

Selgitamaks, kas Eesti tarbijad võiksid otseselt ja ilma pikema analüüsita tajuda sõna broadline kui viidet tähendusele „lai tootesari“, tuleks ühtlasi vaadata, kuidas eesti keelt valdavad inimesed tõlgivad sõna „tootesari“ inglise keelde ning kas tõlkevasteks võiks olla „line“ või „broadline“. Lisaks Patendiameti viidatud sõnastikule on näiteks Paul F. Saagpakki Eesti-Inglise sõnaraamatu (mis on Eesti ilmselt üks mahukamaid, sisaldades 1182lk) kohaselt sõna „toode“ tõlkeks „product, produce, ware, handiwork, manufacture production“, mis on Eesti tarbijatele hästi tuntud (2. trükk, 1992, 1182 lk). Sõna „tootesari“ tõlget antud sõnastikust ei nähtunud. Vahur Raidi Uus Eesti-Inglise majandussõnaraamatu kohaselt on

sõna „tootesari“ tõlkeks „product line“ (vt lk 397, Festart Kirjastus, 2001, mis sisaldab 30 000 eesti märksõna). Täpselt samasugune tõlge sõnale „tootesari“ on antud taotleja poolt kaubamärgi ekspertiisi käigus viidatud Eesti-Inglise sõnaraamatus (vt taotleja 11.02.2015 kiri Patendiametile ja selle lisa lk 658).

Patendiamet on ekspertiisi käigus viidanud veebisõnastikus dictionary.com pakutud sõna „broadline“ tähendusele, kuid sellest ei järeldu üheselt, et „broadline“ tähendab laia tootesarja (vt Patendiameti 3.07.2014 teate nr 7/R201300116 lisa 10). Selle kohaselt tähendab „broadline“ lühidalt ettevõtet, mis tegutseb nt odavama hinnaga kaupadega või selliste kaupade valdkonnas. See tähendus ei ole ühemõtteliselt samastatav avara või laia tootesarjaga.

Eeltoodust nähtub, et sõnadel „broad“ ja „line“ on inglise keeles palju erinevaid tähendusi. Eriti rohkearvuliselt on erinevaid tähendusi ja sõnakombinatsioone antud sõnale „line“ (vt näiteks Patendiameti otsuses viidatud Keelevara keeakeskkond, Patendiameti 30.01.2014 kirja nr 7/R201300116, lisad 1-2). Sõna „line“ levinumad tõlkevasted on „joon, kriips; nõör; (telefoni)traat; laevaliin; raudteeliin; õhuliin; rida; rivi; eriala; ootajate rida“, mis tõenäoliselt on valdavale osale Eesti tarbijatest tõenäoliselt hästi teada. Apellatsioonikomisjon nõustub Patendiameti seisukohaga, et sõnad „broad“ ja „line“ ei ole väga erilised või spetsiifilised sõnad ning vähemalt nende põhitähendused on inglise keelt keskmisest paremini oskavatele Eesti tarbijatele teada. Sõnastikes suuremalt jaolt nimetatud sõnade tähendused korduvad, mille põhjal võib järeldada, et inglise keelt keskmiselt või paremini oskavad tarbijad tõenäoliselt mõistavad nimetatud sõnade enamlevinumaid tähendusi.

Samal ajal, käesolevas asjas tuvastatud asjaoludest ei nähtu, et sõnade „line“ või „broadline“ levinud tõlgete hulka kuuluksid „tootesari“ või „lai tootesari“. Sõnaraamatutes sõna „line“ tõlget „tootesari“ üldiselt ei paku. Patendiameti otsuses on viidatud ainult ühele allikale. Samamoodi ei tulene sõnastikest ja seletavatest sõnaraamatutest, et „broadline“ tähendaks lai tootesari.

Patendiameti otsuses viidatakse üksiku(te)le näi(de)tele, millede kohaselt on Ameerika inglise keeles sõna „line“ tähenduseks „tootesari“, lisaks veel „tegevusharu, eriala; toimimis-, rääkimisviis“ (Patendiameti otsuses viidatud väljavõte Keelevara.ee lehelt). Lähtudes eeltoodud tõenditest ning asjaolusid kogumis hinnates leiab apellatsioonikomisjon, et sõna „line“ tähendus „tootesari“ ei ole siinses keeleruumis kättesaadavates sõnastikes laialt levinud ning on pigem harvaesinev, peaaegjalikult tuntud Ameerika inglise keeles. Asjaolust, et eesti keeles esineb sõna „tootesari“ ei järeldu, et tarbijad teavad, et sama tähendab ingliskeelsetest sõnadest moodustatud sõnakombinatsioon „broadline“. Esitatud materjalidest ei nähtu, et Eesti tarbijad oleksid harjunud tõlkima sõnasid „toode“ või „tootesari“ inglise keelde üksiksõnana „line“ ning sõnasid „lai tootesari“ kui „broadline“.

Järgmisena hindab apellatsioonikomisjon, kas ja kuidas Eesti asjaomane avalikkus kasutab sõna „broadline“ taotleja kaubamärgiga tähistatavate kaupade kontekstis. Patendiameti 30.01.2014 teates nr R201300116 selgitati taotlejale, et sõnakombinatsiooni „broad line“ on tootesarjade tähistamiseks kasutatud (vt kirja lk 1). Patendiameti kirjalike lisatud tõendid näitavad sõnade „broad“ ja „line“ kasutamist vähemalt osaliselt Ameerika veebilehtedel. Apellatsioonikomisjon nõustub, et vaadeldavad sõnad võivad teatud kontekstis olla tajutavad tootesarjana. Patendiameti kogutud tõenditest nähtub, et seda soodustab sõnade „broad“ ja „line“ eraldi kasutamine lausete sees koos täiendavalt selgitavate sõnadega, millisel juhul võib sõnade „line“ ja „broadline“ üks täiendav tähendus olla paremini mõistetav. Näiteks: „we offer broad line of/.../products“ (lisa nr 3), „broad line of/.../equipment“ (lisa nr 4), „broad line

of/.../devices“ (lisa nr 5), „broad product line“ (lisa 6), „broad line of/.../lamps“ (lisa nr 7), „broad line of products“ (lisa 8) ja „broad product line“ (lisa 9). Kirjeldatud näidetes ei ole sõnasid kasutatud sarnasel kujul kaubamärgiga, vaid eraldi lahkukirjutatuna. Teiseks on antud näidete puhul kasutatud sõnasid „broad“ ja „line“ koos selgitava tekstiga, mis asetab sõnad sellest lähtuvasse kirjeldavas konteksti. Pea kõikidel juhtudel on lisatud ühtlasi täiendav sõna „product“. Neid asjaolusid aga kaubamärgi „BROADLINE“ puhul ei esine. Sõna „broadline“ kasutamist Eesti tarbijate poolt ekspertiisi käigus tuvastatud ei ole. See küll iseenesest ei välista, et Eesti tarbijatele on Patendiameti osundatud võõrkeelsed veebilehed ja sealt nähtuv info otsimise korral kättesaadavad, kuid ennekõike ei saa eelpool tuvastatud olukordade erinevuse tõttu tõsikindlalt väita või oleks tõenäoline, et sõna „broadline“ võib tekitada samasuguseid kontseptuaalseid assotsiatsioone, nagu sõnade „broad“ ja „line“ kasutamisel veebis kirjeldatud kujul. Seetõttu ei saa eeldada, et Eesti tarbijate teadlikkust sõna „broadline“ tähendusest võiks kinnitada Patendiameti otsuses viidatud veebilehtedel kajastatud sõnakasutuse põhjal.

Kõiki kirjeldatud tõendeid ja poolte seisukohti analüüsid tuleb järeltada, et asjas kogutud tõendid ei kinnita kaubamärgi asjaomase avalikkuse poolt sõnakuju „broadline“ kasutamist, mis võiks täiendavalt selgitada ja kinnitada tarbijate teadlikkust sõna võõrkeelsest tähendusest.

Eeltoodud järeltub, et sõna „line“ Ameerika inglise keelest tulenev tähendus „tootesari“ ei ole Eesti tarbijatele kättesaadavates sõnastikes laialt levinud. Sõnal „line“ on mitmeid erinevaid märgatavalt rohkem levinumaid tähendusi, mis võivad sõna eraldi tajumise korral tarbijale meenuda ja sellega seoses assotsieeruda. Seetõttu vaatamata Eesti elanikkonna heale inglise keele oskusele ei ole veenvalt tõendatud, et suur osa taotleja kaubamärgiga kaitstavate kaupade tarbijatest ilma pikema järelemõtlemiseta seostavad või võiksid seostada antud sõna konkreetselt just tootesarjaga ning „broadline“ sõnadega „lai tootesari“. Arvestades, et kaubamärk koosneb kahe võõrkeelse sõna kombinatsioonist, mis ei ole Eestis levinud ja mida Eesti tarbijad ei ole ka sellisel kujul (broadline) harjunud kasutama, siis pole välistatud, et tarbijad tajuvad kaubamärki ühe terviksõnana ning nad ei pruugi tajuda liitsõna osasid eraldi või lihtsalt sõnade summana, mida võiks teatud juhtudel arvata lihtsasti mõistetavate võõrkeelsete sõnade moodustiste ja nende alusel tekkiva mulje põhjal. Sõna „line“ tähendusest arusaamist võib raskendada asjaolu, et sõna asub liitsõna koosseisus ning Eesti tarbijatel ei pruugi olla kaubandusvõrgus taotleja kaupadega kokkupuutumisel lihtne mõista, et võõrkeelne sõna „line“ omab iseseisvat tähendust ja et selle all mõistetakse konkreetsel juhul just tootesarja. Pigem on tõenäoline, et kui asjaomane avalikkus saab aru, et tähis „broadline“ on moodustatud kahe ingliskeelse sõna ühendamise tulemusena ja nad tajuvad kaubamärgis eraldiseisvalt sõna „line“, siis seostavad tarbijad sõna „line“ ennekõike enamlevinud tähendustega. Seega ei pruugi tarbija kaubamärgi ja sellega kaitstavate kaupadega kokkupuutumisel sõna broadline tähendusest pikemalt järelemõtlemata üheselt aru saada ning tajuda sõna viitena mingit liiki kaupade laiale tootesarjale. Iseenesest ei ole määravat tähtsust sellel, et Eesti tarbijad kaubamärgi sõna kasutavad ning piisab kui on tõenäoline, et nad võivad teises keeleruumis levinud sõna kasutada ning see sõna on Eesti asjaomasele sihtgrupile lihtsasti arusaadav. Antud juhul aga apellatsioonikomisjon tegi kindlaks, et tarbijad ei pruugi sõna „broadline“ Patendiameti otsuses tuvastatud tähendus ei pruugi olla asjaomasele avalikkusele üheselt arusaadav, mõista, mistõttu ei oma ka määravat tähtsust, kuivõrd on sõna kasutamine levinud teises keeleruumis. Sõna „broadline“ tähendust ei muuda asjaomasele avalikkusele kuidagi selgemaks kaubamärgi kasutamine loomadele mõeldud parasiitide vastaste preparaatide tähistamisel ja nende kaupade kontekstis.

Olukorras, kus eeltoodud asjaolusid silmas pidades Eesti asjaomane avalikkus ei mõista võõrkeelse sõnaühendi „broadline“ Patendiameti otsuses nimetatud tähendust, omab kaubamärk BROADLINE vähemalt minimaalset eristusvõimet ja suudab täita kaubamärgifunktsiooni (KaMS § 3). Sellest tulenevalt võimaldab kaubamärk BROADLINE määratleda kaupu või teenuseid ühelt kindlalt ettevõtjalt pärinevatena ning seega eristada neid teiste ettevõtjate kaupadest või teenustest.

Lähtudes eeltoodust kuulub kaebus rahuldamisele.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse § 61 lg 1, KaMS § 9 lg 1 p 2, apellatsioonikomisjon

o t s u s t a s:

1. Rahuldada Merial kaebus. Tühistada Patendiameti 12.10.2015 otsus nr 7/R201300116 kaubamärgi BROADLINE registreerimisest keeldumise kohta ja kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

2. Kaebajal on õigus kaebuselt tasutud riigilõiv tagasi saada.

Kaebaja võib esitada kaebuse apellatsioonikomisjoni otsuse peale Harju Maakohtusse kolme kuu jooksul apellatsioonikomisjoni otsuse avaldamisest arvates. Kohus vaatab kaebuse läbi hagita menetluses. Kaebaja teavitab viivitamata apellatsioonikomisjoni kaebuse esitamisest. Kui kaebust ei ole esitatud, jõustub komisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Kui kaebus esitatakse, kuid kohus ei võta hagi menetlusse, jätab kaebuse läbi vaatamata või lõpetab menetluse otsust tegemata, jõustub komisjoni otsus vastava kohtumääruse jõustumise hetkest, kui kohtumäärusest ei tulene teisiti.

Allkirjad:

P.Lello

E.Sassian

M.Tähepõld